

Vergadering van het Algemeen Bestuur
van de Regio Twente
op 20 februari 2008
in het gemeentehuis van de gemeente Twenterand te Vriezenveen

AANWEZIG:

Dagelijks Bestuur

Voorzitter	de heer P.E.J. den Oudsten
Secretaris	mevrouw dr. J.M.E. Traag
De leden	mevrouw R. Broeze-van der Kolk (Wierden) de heer mr. drs. B. Koelewijn de heer drs. K.B. Loohuis (Haaksbergen) de heer drs. T.J. Schouten (Almelo)

Algemeen Bestuur

Borne	de heer A.T. Albers mevrouw M.W. Vingerling-Boersma
Dinkelland	de heer R.H.J. Engbers de heer J.G.M. Meinders
Enschede	mevrouw M.A. van Hees
Haaksbergen	de heer H.M. Wichers Schreur
Hellendoorn	de heer J.H. Coes mevrouw A. ter Harmsel
Hengelo	De heer A. Otten
Hof van Twente	de heer drs. H.R.M. Knuiman de heer H.J. Scholten
Losser	de heer H. Knol
Oldenzaal	de heer J.H.P. Lempsink
Rijssen-Holten	de heer J. Ligtenberg
Tubbergen	de heer P.J. van der Vinne
Twenterand	de heer drs. G.J. Binnenmars de heer H. Zebel
Wierden	de heer J.K. de Boer

Afwezig

Dagelijks Bestuur

De leden	de heer J.H.A. Goudt de heer drs. J.D. Westendorp (Losser) de heer drs. F.A.M. Kerckhaert (Hengelo)
----------	---

Algemeen Bestuur

Almelo	de heer H. Kikkert
Oldenzaal	de heer F.T.J.M. Backhuijs
Tubbergen	de heer E.J.M. van der Aa

VERSLAG: mevrouw K.A. ter Horst-Boersma (Secretariaatsservice "PS")

1. Opening

Ik open de vergadering. Het is vanavond een informele vergadering. We zijn toch blij dat u gekomen bent. Want het is goed om ook als we geen besluiten hoeven te nemen af en toe eens een aantal dingen met elkaar te delen. Wij zijn hier bijeen om u ook vanuit het Dagelijks Bestuur te informeren over wat het denkproces tot nu toe in het kader van de Agenda voor Twente heeft opgeleverd. Om een paar problemen ook te bespreken, Wij stellen ons voor om daar wel ruim de tijd voor te nemen. Maar niet langer dan strikt nodig. Ik zal zelf kort, met behulp van de "toverlantaarn", toelichten wat wij tot nu toe gedaan hebben en wat de uitkomsten daarvan zijn. Dan stel ik u voor dat u ruim de gelegenheid krijgt om daar met het Dagelijks Bestuur over van gedachten te wisselen. Niet iedereen is er. Ik heb een paar meldingen gekregen van een alarmoefening in de hele regio. Daar ben ik zelf overigens ook over gebeld, maar ik heb, toen de communicator mij vroeg of ik in staat was om binnen een uur in Enschede te zijn, geantwoord met "nee". Sommige anderen misschien ook wel. Maar mijn collega Jan Westendorp, die dezelfde vraag kreeg, alleen dan vanuit Losser, heeft daarop met "ja" geantwoord. Als hij nog tijd heeft komt hij nog. En de anderen wellicht ook.

Wij zitten in het kersverse nieuwe, mooie, grote gemeentehuis van Twenterand. En de heer Binnenmars stelt het op prijs, en wij ook, om ons even apart welkom te heten.

De heer BINNENMARS: Dank u wel, voorzitter. Een apart, speciaal woord van welkom bij een informele vergadering. Op een mooier moment kan het eigenlijk niet. Was deze vergadering hier gepland? Nee. Er was oorspronkelijk een andere locatie. En toch zitten we hier. Omdat wij gezegd hebben dat het een informele bijeenkomst is van de Regioraad. Hebben wij plek? Jazeker. Zijn wij trots op die plek? Jazeker. Is de Regioraad hier welkom? Vanzelfsprekend. Maar eigenlijk een aantal maanden te vroeg. Want hebben wij als gemeente dit voltallige huis volledig op orde? Nee. Dus we zitten in een fase dat we volop in ontwikkeling zijn. En ook die twee gegevens passen weer wonderwel, want we zitten ook in een andere fase, waar we straks de nodige informatie over krijgen. Ik kan me bijna niet anders voorstellen dan dat u ongelooflijk benieuwd bent nu u de hal en de entree gezien heeft, hoe de rest van dit huis eruit ziet. Geef maar gewoon toe dat dat zo is. Maar u krijgt vanavond niet de gelegenheid. Dat stellen we gewoon uit. En dat houdt meteen in voor de toekomst, dat we elkaar hier in deze zaal over niet al te lange termijn weer zullen ontmoeten. En dan geef ik dan graag de gelegenheid om de rest van het gebouw ook aan u te tonen. Hartelijk welkom in de raadzaal van de gemeente Twenterand. En ik hoop op een zeer informatieve bijeenkomst. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Fijn dat we hier mogen zijn. We zijn met weinig tevreden. Als de verwarming aanstaat, en we krijgen een kopje koffie en het licht doet het, dan is het voor ons allang klaar! Dus wat dat betreft is het al meer dan wij verwachten. En we komen graag nog een keer terug. Als wij niet binnen afzienbare tijd een uitnodiging krijgen, zetten we het gewoon op de Agenda van Twente. Als topprioriteit!

De heer BINNENMARS: Deal!

De VOORZITTER: Ik heb een apparaatje gekregen. Ik ga ervan uit, het is splinternieuw, dat dat het ook gewoon doet.

Doel van de bijeenkomst

- **Inzicht geven in denk- en besluitvormingsproces Agenda van Twente (jaarschijf 2008)**
- **Besluitvorming Regioraad en vervolgtraject en evaluatie tot heden**

Wij hebben u gevraagd om te komen om u inzicht te geven in de manier waarop het Dagelijks Bestuur is omgegaan met alle projecten die voor de jaarschijf 2008 zijn ingediend. En ook om u deelgenoot te maken van hoe wij het besluitvormingsproces zien. Maar ook om u daar nog wat invloed op te geven. Omdat we ook nog met een paar problemen zitten, ook in termen van planning et cetera, die we ook graag met u willen bespreken, om te kijken wat wel of niet haalbaar is. Het is, denk ik, goed om even na te lopen op welke manier wij met deze operatie zijn bezig geweest. Wij hebben vorig jaar zomer een historisch besluit genomen. Door met elkaar unaniem akkoord te gaan met het vormen van de Agenda van Twente en daarvoor ook een bedrag in beginsel beschikbaar te stellen. Ik heb u toen voorgehouden dat het ging om het beschikbaar stellen en nog niet om het uitgeven. Het uitgeven komt daarachteraan. Daar hebt u ook de daad bij het woord gevoegd.

Denk- en besluitvormingsproces

- 1. Reeds besloten projecten (2007)**
- 2. Selectieproces Dagelijks Bestuur en advies externe commissie**
- 3. Uitwerking selectiecriteria/criteria Provincie**
- 4. Selectie/standpunt Dagelijks Bestuur extern advies ingediende projecten**
- 5. Majeure projecten en projecten jaarschijf 2008**
- 6. Besluitvorming i.r.t. Twence-traject**

U hebt in december 2007 ook besloten over een aantal projecten rond de Innovatieroute. Ik kom daar zo meteen nog op terug, om dat nog even scherp ik beeld te krijgen. Vervolgens hebt u ook in diezelfde vergadering de selectiecriteria vastgesteld waarlangs de projecten zouden worden beoordeeld die door de gemeenten en de Regio zelf zouden worden ingediend. Die selectie heeft inmiddels plaatsgevonden. We hebben de selectiecriteria als Dagelijks Bestuur uitgewerkt. We hebben standpunten ingenomen, extern advies gevraagd. Dat hebben we u ook voorgelegd. En uiteindelijk bieden wij u ook aan, binnen een paar weken, alle stukken die u nodig heeft om een besluit te nemen. Parallel daaraan, het is goed om dat ook nog even duidelijk te krijgen, vindt ook het besluitvormingsproces plaats rondom Twence. Daarmee zult u morgenavond al een begin maken. Daar is sprake van een second opinion, door een adviesbureau opgesteld. Dat wordt morgenavond toegelicht. Ik dacht in een vergadering tussen 18.00 en 20.00 uur. Daar zijn alle raden van Twente voor uitgenodigd. En daar kunt u dus ook een begin maken met de gedachtevorming rondom ofwel de verkoop van aandelen van het

bezit wat we hebben in Twence, ofwel superdividend in de een of andere vorm. U hebt ook vorig jaar al besloten om een aantal prioritaire projecten aan te wijzen, zo hebben wij u dat toen voorgesteld, waarover iedereen het eens was. Dat zijn projecten waar geen enkele twijfel over is. Er ontstond toen toch nog wel even wat debat. Over die projecten heeft u ook een besluit genomen. Daarop is ook samen met de Provincie “een duoportefeuillehouderschap” ingesteld, dat ook als trekker van die projecten aan de orde is.

Reeds besloten projecten AvT (2007)

- **Twentse Innovatieroute**
- **Centraal Station Twente (duo Rietkerk/Bron)**
- **Toeristische ontwikkeling Twente**
- **Rijkswegen A1, A35, N18 (duo Klaasen/Goudt)**

Dat gaat over de Twentse Innovatieroute waarvoor de eerste tranche aan gelden in december 2007 beschikbaar is gesteld. Dat gaat ook over het Centraal Station Twente. Althans dat deel van het project dat voor de Regio van belang is. Daar zit een duo op van gedeputeerde Rietkerk en de kersverse nieuwe wethouder Bron van Hengelo.

Dat gaat over de over de ontwikkeling van toerisme en recreatie van Twente. En dat gaat over de infrastructuur; en dan met name de A1, de A35 en de N18 – daar functioneert een duo op dat op het ogenblik heel hard aan het lobbyen is om zoveel mogelijk van die wegenplannen overeind te houden.

Innovatieroute Twente

- **Instelling Investeringsfonds 50 mln**
- **Gelijke bijdrage Provincie**
- **Co-financiering Pieken in de Delta/EFRO**
- **Bijdrage Regio 8,5 miljoen voor 2008**
  - *Bouwcluster*
  - *Gezondheidszorg (bijv. Virtual Patient)*
  - *Materialen en systemen (kiemprojecten Ten Cate, High Tech Factory (nano-infra)*
  - *Food (nano4vitality)*

Vervolgens is er de Twentse Innovatieroute, waarbij een investeringsfonds is opgericht door u. Daarin zit 50 miljoen euro, onder de voorwaarde dat de Provincie een gelijke bijdrage geeft. Wat hier niet op staat, maar wat echt ook absoluut aan de orde is, is dat bedrijven ook een gelijke bijdrage geven. Door u is in december de eerste € 8.5 miljoen beschikbaar gesteld. En op de sheet staat het type projecten waaraan u dat beschikbaar hebt gesteld. Ik zeg u er ook even bij (dat staat niet op de sheet maar dat hebben we nadrukkelijk met elkaar afgesproken) dat u daarover een heldere rapportage krijgt. Van wat er met dat geld gebeurt. En of dat ook beantwoordt aan de doelen. Daar zal het Dagelijks Bestuur voor zorgen, inclusief ook een nadere uitleg van de kosten van het bureau dat uiteindelijk de projecten ontwikkelt en wegzet. Dat kunt u zich wellicht nog herinneren.

Selectieproces Dagelijks Bestuur en advies externe commissie

- **Benoemen/uitbreiden lijst majeure projecten**
- **Uitwerking selectiecriteria Regioraad (vastgesteld 20-12-08)**
- **Selectie projecten jaarschijf 2008 advies externe commissie**
- **Clustering projecten en alternatieve financiering**

Vervolgens heeft het Dagelijks Bestuur op basis van de uitgebreide selectiecriteria, die u hebt vastgesteld, zich beraden over op welke wijze daarmee omgegaan zou moeten worden. U vindt op deze sheet nog even de procedure terug zoals die afgelopen is. We hebben die selectiecriteria uitgewerkt. Ik zal u zo vertellen hoe we dat hebben gedaan. We hebben dus ook op grond daarvan een selectie van projecten gemaakt voor de jaarschijf 2008. We hebben advies ingewonnen van een externe adviescommissie. Door u gevraagd, door ons ook uitgevoerd. En we hebben uiteindelijk ook gekeken welke projecten nu met elkaar te maken hebben. En waar je eventueel clusters kunt vormen. U hebt wellicht ook, dat enorm dikke projectenboek voor u liggen. Als u dat zo doorbladert ziet u ook dat het om projecten gaat van volstrekt verschillende orde. Van klein naar groot, uitgewerkt en nog in het beginstadium. Dus iedere gemeente heeft echt gekeken naar wat men nu echt op de Twente Agenda aan voorstellen wil doen, ongeacht of die voorstellen voldoen aan criteria. Dat neem ik ze helemaal niet kwalijk, dat is ook wel slim en ook wel goed eigenlijk. Want ik ben er ook van overtuigd dat veel

gemeenten, als ze echt goed door hun eigen oogsharen kijken naar door haar zelf ingediende voorstellen, zelf ook in grote lijnen een selectie kunnen maken zoals wij die ook gemaakt hebben.

Majeure projecten (“oud en nieuw”)

- **Centraal Station Twente (incl. WTC)**
- **Toeristische ontwikkeling Twente**
- **A1, N18, A35**
=====
- **Gebiedsontwikkeling Luchthaven e.o.**
- **Verbeteren arbeidsmarkt Twente**
=====
- **Kennispark Twente (o.a. via Innovatieroute)**

Wat wij in ieder geval gezegd hebben – ik denk dat dit een heel belangrijk punt is wat er nu aan komt – is dat, op grond van de ingediende projecten, er een paar bij zitten, die behoren tot de majeure, de grote beleidsthema's, die wij in Twente op dit moment bij de kop hebben. En u ziet hier ook staan dat het Dagelijks Bestuur heeft gezegd dat we aan die lijst van grote thema's, die ik u net heb genoemd, eigenlijk drie in ieder geval moeten toevoegen. Dus eigenlijk staat ten onrechte dat onderste rijtje “Kennispark” niet in een soort cursief.

De gebiedsontwikkeling luchthaven (ik kom op dit punt even uitgebreid op terug om u op het goede been te zetten), verbeteren van de arbeidsmarkt en het Kennispark Twente. Waarom hebben we nu gezegd dat het verstandig is om dit te doen? Allereerst is het zo dat er een paar thema's zijn waarover wij vanuit Twente met het Rijk ook in directe onderhandeling zijn. Als het gaat om de gebiedsontwikkeling luchthaven Twente is het zelfs zo dat het Rijk in belangrijke mate mee stuurt. Want de grond is in 's Rijks handen. En dat betekent dus ook dat zij een grote stem hebben over de ontwikkeling van dat gebied. We zeggen ook dat het gaat – ongeacht of er gevlogen gaat worden of niet, of die luchthaven doorgestart gaat worden of niet – om gebiedsontwikkeling met een belangrijke economische factor, 450 ha grond langs de A1 in centraal Twente. En hoe dan ook is dat een zodanige ontwikkeling dat de Regio zich daar iets van zou moeten aantrekken. Dat is de reden waarom we hier ook hebben gezegd dat je dat er op zou moeten zetten. Bovendien is het ook zo, dat is de pendant van die gedachte, dat op het moment dat wij met het Rijk onderhandelen en zeggen dat het belangrijk is om daar impulsen aan te geven, en dat niet op onze grote projectenlijst vanuit de Regio zou staan, we natuurlijk een rare indruk zouden maken. Dat kan niet, hebben wij gezegd. Dat betekent dus dat wij vanuit die twee overwegingen hebben gezegd, dat de Gebiedsontwikkeling Luchthaven op die lijst moet staan. Dat kan ook gezegd worden zonder dat de leden van deze Regioraad zich binden aan bijvoorbeeld het doorstarten van de luchthaven. Omdat op dit moment door Vliegwielsmaatschappij Twente, waarin Provincie, Enschede en Rijk met elkaar samenwerken, vier modellen ter nadere bespreking op tafel zijn gelegd. Daarvan gaan er twee uit van de gebiedsontwikkeling zonder luchthaven en twee van een gebiedsontwikkeling met luchthaven. Dus u wordt straks niet gevraagd, als wij tot besluitvorming komen, in te stemmen met de doorstart van de luchthaven, maar om in te stemmen met het feit dat de gebiedsontwikkeling daar van groot belang is voor heel Twente. Dan kunt u altijd later, als die ontwikkeling naar uw idee de verkeerde kant op gaat, daar inhoudelijk van zeggen dat u dat niet of wel wilt. Dat is de kern van deze toevoeging.

Toevoeging twee, verbetering van de arbeidsmarkt in Twente, is iets wat in een, ik zou bijna zeggen, onnavolgbaar snel tempo op ons af komt. Dat is de “mismatch” op de arbeidsmarkt in heel Twente. We zien dat we last hebben, problemen hebben, om vacatures te vervullen waar hoog opgeleide mensen in geplaatst kunnen worden. Want we zien dat we daar echt beleid op moeten zetten om te proberen de kennis die hier ontwikkeld wordt zoveel mogelijk binnen te houden. En zoveel mogelijk aantrekkelijk te zijn voor mensen van buiten. En omgekeerd aan de onderkant van de arbeidsmarkt speelt hetzelfde.

We kunnen straks nog wel even inhoudelijk kijken naar de projecten. Maar dat is in grote lijnen waarvan we gezegd hebben dat het zodanig belangrijk is dat we het op de prioritaire, grote lijst zetten.

Ten slotte gaat het om het Kennispark Twente. Dat is een ontwikkeling bij de universiteit waarin bedrijfsleven, de universiteit en de overheid met elkaar samenwerken om een kennispark te ontwikkelen waarin niet alleen geleerd en research bedreven wordt, maar waar ook bedrijven tot ontwikkeling komen. Dat moet uiteindelijk leiden tot de groei van 10.000 arbeidsplaatsen. Voor dat Kennispark Twente wordt in dit stadium helemaal geen geld gevraagd. Maar het is wel zo dat ook dat in de onderhandelingen met het Rijk zodanig belangrijk is dat er nu al veel rijksgeld naar toe gaat. Daarom hebben we gezegd dat het op de prioritaire lijst hoort.

Dat is de opvatting over die lijst met grote projecten, zoals het Dagelijks Bestuur die heeft geuit. En die leggen we nu ook bij u neer. U hoeft daar nog geen besluit over te nemen, maar dan weet u hoe wij daar tegen aankijken.

Uitwerking selectiecriteria

Bijdrage aan doelstellingen (2)

- **Mensen:**
  - **Ontwikkeling culturele voorzieningen**
  - **Ontwikkeling topsportvoorzieningen**
  - **Sociale verbetering**
- **Mobiliteit**
  - **Snellere verbindingen (alle modaliteiten)**

Dan wil ik nog een paar dingen zeggen over de uitwerking van de selectiecriteria. U ziet ze hier nog even langs komen. Ik zal ze niet allemaal letterlijk langslopen want ze zijn, als u ze ziet staan, ook wel weer oproepbaar in uw gedachten. U ziet in de verschillende programma's die wij onder de Twente Agenda hebben vervat eigenlijk twee belangrijke criteria. Dat is dat we de economie willen versterken en dat we de sociaal-economische structuur willen versterken. Dat is iets breder dan alleen maar economie. Daar hoort ook mobiliteit onder. En daar horen ook allerlei andere dingen onder.

Weging selectiecriteria

- **Aard en schaal (regionaal karakter) (20%)**
- **Te verwachten effect (multiplier en terugverdieneffect) (20%)**
- **Termijn waarop resultaten worden bereikt (10%)**
- **Bijdrage aan doelstellingen van de programma's**

We hebben gekeken op welke manier we die selectiecriteria nu wegzetten in een rangorde. Want je moet ze ergens ook toepassen. Je moet ze zodanig wegen dat je ze ook als het ware voor ieder project op dezelfde manier gebruikt om uiteindelijk tot een beoordeling van een project te komen. En de enige manier om dat goed te doen is dat je ze een score toekent. Die score ziet u hier. We hebben dus gewogen hoe belangrijk aard en schaal zijn. Hoe belangrijk het is met welke snelheid een project kan worden uitgevoerd. En hoe belangrijk het is of zo'n project voldoet aan de doelstellingen die wij met onze Agenda hebben. Daar kun je natuurlijk anders tegen aankijken. Maar wij hebben het idee dat we dit evenwichtig hebben gedaan. Dat hebben we overigens nog een keer voorgelegd, ik kom daar straks nog even op terug, aan onze externe adviescommissie. Die heeft dat nog eens nader beoordeeld. We hebben het idee dat we dat goed gedaan hebben. Als je dat doet, dan kom je uiteindelijk tot een weging van projecten waar je ook een verhaal bij hebt om te zeggen: die wel en die niet. Ik zal zo aan u noemen welke door de selectie komen.

Selectiecriteria Provincie AvT

- **Coalitieakkoord**
- **Dynamische investeringsagenda 2007-2011 (540 mln.)**
- **Aanvullend buiten AvT van belang:**
  - *Gebiedsontwikkeling Nijverdal ten Cate*
  - *Centra Jeugd en Gezin*
  - *Stationsomgeving Oldenzaal, Almelo*
  - *Groene poort Borne*

Allereerst wil ik nog even aangeven dat de Twente Agenda een Twentse zaak is. Maar ze wordt ook door de Provincie ondersteund. De Provincie heeft nadrukkelijk steeds weer aangegeven, dat zij niet alleen vanuit het coalitieakkoord, maar ook vanuit de fondsen die zij beschikbaar heeft voor een aantal ontwikkelingen in Overijssel, middelen aanwendt voor de ontwikkeling van projecten in Twente. Dat doet zij voor een deel in de Twente Agenda. Voor een deel ook in allerlei rechtstreekse bilaterale contacten met gemeenten en projecten die zij ondersteunen. Ik heb er hier een paar op een rijtje gezet, zodat u kunt zien om welke projecten dat gaat. Die staan op zichzelf niet op de Twente Agenda, maar die worden wel door de Provincie ondersteund. Tegelijkertijd ziet u ook dat hele grote bedrag staan van € 540 miljoen. Het is natuurlijk zo, dat heb ik u ook steeds gezegd, dat dat de opvatting is van het Dagelijks Bestuur, maar ook denk ik van u allen. Wij hebben de Provincie gevraagd om ons te ondersteunen. Vanwege de bestuurskracht. We kunnen dan een krachtige eenheid vormen. Maar natuurlijk

ook vanwege het feit dat wij hen graag in de gelegenheid stellen om de fondsen die zij voor de ontwikkeling van de provincie beschikbaar heeft toch in belangrijke mate ook in Twente te besteden. Dat is natuurlijk toch de bijbehorende gedachte die ik overal, ook bij de Provincie, heb geuit. Dat moet natuurlijk uiteindelijk vorm krijgen ook in de ondersteuning van de Agenda van Twente. En in de bedragen die bij die ondersteuning horen. Dus daar moeten we nog een traject op starten met de Provincie.

Selectie/weging projecten

- **Bespreking Dagelijks Bestuur 28 januari en 18 februari 2008**
- **Projecten die goed scoren jaarschijf 2008**
- **Advies externe commissie**

Wij hebben in twee vergaderingen de projectenlijst besproken. En de projecten gedetecteerd die scoren op de jaarschijf 2008. We hebben gekeken naar de investeringsvolumes. Als je het hele boekwerk met een zakjapanner bij elkaar optelt, ik weet niet of die zoveel posities heeft trouwens, kom je tot een immens bedrag. We hebben aangenomen, even los van het feit dat we sommige projecten sowieso niet in aanmerking vonden komen, dat dit ook niet uw keuze zou zijn om dat te honoreren. Dan komen we bij Twente op een verkeerde manier uit.

Selectie projecten (5.4) jaarschijf 2008

Gevraagd	Beschikbaar
• totaal invest. volume 112.656.000,-	• totaal invest. volume 30.000.000,-
• jaarschijf 2008 21.200.000,-	• jaarschijf 2008 3.000.000,- (10 jaar)

Wat wij in beginsel als uitgangspunt hebben genomen is dat we € 30 miljoen beschikbaar hebben. Stel dat je dat in 10 jaar probeert te besteden op een goede gerichte manier, dan kom je uit op een bedrag van € 3 miljoen per jaarschijf. Dat is geen wet van Meden en Perzen. Daar kun je in variëren. Het kan een jaar wat minder zijn, het kan een jaar wat meer zijn, maar dat is een beetje het beeld. Dan kun je ook even vooruit. Dan hebben we ook gedurende een aantal jaren een commitment, een samenwerkingsverband met elkaar.

Resultaat weging criteria

Meer dan 50%: Wel AvT! (jaarschijf 2008)

- **Verbeteren arbeidsmarkt Twente**
  - **Regionale startersondersteuning**
  - **Microfinanciering Twente**
- **Anpakk'n (Multi Problem Single Approach)**
- **Internationaal onderwijs**
- **Agglonet Twente**

Als ik nu kijk welke projecten voldoen aan de criteria, dan hebben wij daar nog op toegepast projecten die uiteindelijk meer dan 50% aan die criteria voldoen. Dat vonden we ook een redelijke weging. En dan kom je uit op een aantal projecten. Niet veel. Maar wel een aantal dat van belang is. Allereerst het verbeteren van de arbeidsmarkt in Twente. Daar zit een aantal specifieke deelprojecten onder. Een project "Multi Problem" om moeilijke jeugd aan het werk te krijgen. Een project internationaal onderwijs dat is ingediend door de Vereniging Internationaal Onderwijs. En het project Agglonet Twente. Dat laatste project kennen we natuurlijk maar al te goed. Alle andere projecten zouden dan in beginsel afvallen. Daar zijn de druiven natuurlijk zuur. Maar ik denk dat we elkaar goed bij de hand moeten houden, om in een soort rechtstreekse redenering te proberen te komen tot een lijst van projecten waarvan we allemaal zeggen dat het echt bijdraagt tot de economische en sociaal-economische structuurversterking van Twente.

Benodigd voor deze projecten

- **Totaal investeringsvolume 22,2 miljoen**
- **Jaarschijf 2008: 3,5 miljoen**

Dan schat ik in dat ook u zult zeggen dat een aantal projecten dat is ingediend daar niet voor in aanmerking komen. Niettemin hebben wij gezegd dat, als je door je ooghalen kijkt in die projectenlijst, er ook wel verbindingen zijn te maken die op zichzelf ook interessant kunnen zijn. Ik zal u daar zo nog wat voorbeelden van noemen. Als je kijkt naar de projecten zoals we die hebben gedetecteerd voor de Agenda van Twente, dan zit daar een investeringsvolume in van ongeveer tussen de € 20 en € 23 miljoen. Die cijfers moeten wij nog narekenen. Die hebben de schijn van exactheid, zeg ik maar even. Dan zitten we in de jaarschijf 2008 ergens tussen de € 2,5 en € 3,5 miljoen voor wat betreft het investeringsvolume. Dat hangt een beetje samen met het feit dat wij nog specifiek moeten oordelen over een aantal bedragen, dat hangt onder de verschillende onderwerpen. Ik zal u één voorbeeld noemen. Hierin zit ook onder andere het toerisme- en recreatiebeleid. Dat bestaat op dit moment uit de gemeentelijke bijdrage van ongeveer € 630.000,- (€ 1,-/inw.). Daarvan is ook al steeds boven de markt geweest of we dat gaan dekken via de Agenda van Twente of dat we dat doen via de jaarlijkse bijdrage. We hebben gezegd dat dat in 2008 gebeurt via de jaarlijkse bijdrage. Daar zijn wel wat schermutelingen over geweest, maar iedereen heeft dat ook in de begroting verwerkt. Het Dagelijks Bestuur heeft gezegd dat je zo'n beleidsterrein best uit de Agenda van Twente kunt betalen. Ook al omdat dat eerder aan de orde is geweest. Dan praten we dus over de "funding" van het Twents Bureau voor Toerisme. Je zou, wil je het toerismebeleid echt serieus nemen en wil je ook gedurende een aantal jaren daar campagne op voeren om het gebied toeristisch beter in de markt te zetten, naar ons idee in beginsel dat bedrag ook kunnen ophogen. Bijvoorbeeld tot een miljoen per jaar. Dit soort bedragen zitten hier in. Nou moet u daar natuurlijk nog over oordelen. Dat moeten we allemaal nog bekijken of dat goed zit of niet. Dat zou betekenen dat in de voorstellen zoals wij die nu doen, u het kunt schrappen van uw jaarlijkse begroting en dat het via de Twente Agenda zou kunnen worden bekostigd. Je kunt er ook een andere visie op hebben. Je kunt ook zeggen: wat is echt structuurversterkend en wat is exploitatie? Zo zijn er discussies over mogelijk. En ik denk dat het goed is dat wij die met elkaar gewoon voeren.

Advies externe commissie

- **Samenstelling**
  - **mr.dr.s. C. Boom (oud-vz RvB Saxion) – voorzitter**
  - **prof.dr. N. Groenendijk (hoogleraar European Studies UT)**
  - **drs. R. Bemer (oud-DG Ministerie EZ)**

Dan hebben wij een externe adviescommissie. Wij hebben bereid gevonden om daaraan deel te nemen: De heer Boom. Die kennen wij in Twente allemaal heel goed. De ex-voorzitter van de directie van Saxion Hogescholen. Die ook in een veelheid van functies in de regio bezig is. Hij is echt een onafhankelijk denker en hij kent ook de overheid en het bedrijfsleven goed. We vonden dat een interessante persoon. Professor Groenendijk is gewend om projecten te beoordelen. Hij heeft ook veel ervaring met dit soort trajecten. En de oud directeur-generaal van het Ministerie van Economische Zaken, de heer Rein Bemer, Twentenaar van origine, wordt nog regelmatig door de Provincie ingeschakeld als adviseur. Hem hebben we ook gevraagd om in de commissie zitting te nemen.

Oprichting externe commissie:

- **Is gekozen denklijn Dagelijks Bestuur – gezien eerdere besluitvorming/selectiecriteria – logisch en verdedigbaar?**
- **Dragen geselecteerde projecten significant bij aan bereiken doelstellingen AvT?**

Wat hebben we nou aan de commissie gevraagd? Hier hebben wij wel even over nagedacht. Dat zeg ik u bij voorbaat. Want je kunt twee kanten op. Je kunt zeggen dat die commissie kijkt naar alle projecten, ze allemaal en helemaal inhoudelijk beoordeelt en vervolgens een advies over de keuze geeft. Je kunt ook zeggen: commissie, kijk nou of je het keuzemechanisme van het Dagelijks Bestuur een goede vindt; of dat leidt tot een objectieve beoordeling. En als dat zo is, kijk dan of de projecten bijdragen aan de doelstellingen. En ik denk dat dit nog een punt van overleg is tussen de Regioraad en het Dagelijks Bestuur hoe diep dat moet gaan. Daar zit niet een vooropgezette mening van het Dagelijks Bestuur in. Het is wel belangrijk of je eerst steekproefsgewijs of op een andere manier zo'n commissie misschien ook nog eens even naar wat specifieke situaties laat kijken. Wij hebben het nu voor deze situatie, ook al vanwege de termijnen die aan de orde zijn, zo gedaan.

Eindconclusie externe commissie:

- **Gekozen denklijn Dagelijks Bestuur logisch en verdedigbaar**

- **Geen zelfstandig oordeel over waarschijnlijkheid en doelbereiking per project**
- **Consistentie tussen criteria, beoordeling aanvragen en documentatie ervan**
- **Mogelijkheid van clustering nader onderzoeken**

Dit is de eindconclusie van de commissie. Zoals bij elke commissie heeft men van een aantal zaken gezegd dat men het ermee eens is. Maar een commissie functioneert niet goed als ze ook niet een paar kritische kanttekeningen heeft. Dat is hier ook zo. Ik vind het ook prima dat ze die hebben geplaatst. We zullen u natuurlijk ook het hele rapport ter hand stellen. U krijgt dat gewoon helemaal aangeleverd. Dan kunt u daar ook eens even zelf naar kijken. Ik heb u net al gezegd, mede op grond van het advies van deze commissie, dat we nog eens wat nader kijken naar de clustering van de verschillende projecten die zijn ingediend.

Advies toekomst externe commissie

- **Samenwerking in de 'keten' in toekomst waarborgen via prioritering van publiek-private consortia**
- **Meer aandacht voor formulering voorwaarden voor projectaanvragen en te hanteren selectiecriteria**
- **Indeling projecten in A-, B-, C-categorieën; A=toegewezen, C=afgewezen, B=mogelijk nog toe te kennen**

Ik denk dat ik het nu even laat voor wat het is.

U ziet hier ook nog de belangrijkste punten uit wat de commissie heeft toegevoegd en heeft aangegeven. Het is misschien wel goed om daar nog even op in te gaan. U ziet hier ook nog iets staan onder de tweede bullet. Dat hebben we zelf ook wel gezien. Wij doen dit voor het eerst met elkaar. Wij gaan door een proces waarbij we ook iedere stap als het ware weer opnieuw moeten uitvinden. Dat betekent dat we hier en daar ook in situaties komen die aanleiding geven om het misschien de volgende keer wat soepeler te doen. Dat is een leerproces waarvan ik denk dat we daar doorheen moeten. Om uiteindelijk met elkaar tot een soepele, geoliede machine te komen, waar de leden van de Regioraad het mee eens zijn. En die ook leidt tot een projectenkeuze die u ook in uw eigen gemeenteraad kunt verdedigen. Ik heb dat de vorige keer ook al gezegd, dat vind ik een heel belangrijk criterium. U moet thuis kunnen komen en met goede argumenten de keuzes die hier worden gemaakt kunnen verdedigen. En als dat niet kan doen we het niet goed met elkaar.

Clustering projecten en alternatieve financiering

- **Onderzoek tot clustering of verbinding projecten**
  - *Hippisch centrum (Twente Paardenland)*
- **Alternatieve financiering: inspanningsverplichting**
  - *Provincie Overijssel*
    - *Europaloket*
    - *Reguliere geldstromen Provincie*
  - *Subsidiebureau gemeente Enschede*
  - *Regio Twente (mobiliteit)*

Indien succesvol, opbrengst in mindering op bijdrage AvT

Verder is het zo dat wij, en nu kom ik even op die clustering terug, hebben gekeken naar een aantal lijnen waarlangs je die projecten kunt beoordelen. Zo is er bijvoorbeeld een cultuurlijn te ontdekken. Er zijn voorstellen ingediend voor musea, voor een project met grenssteden, een cultuurlint staat me bij. Allemaal dingen die met cultuur en cultuurhistorie (Historisch Centrum Twente) te maken hebben. Dat is een cluster. Er is ook een cluster dat te maken heeft met een specifieke economische activiteit, bijvoorbeeld Twente Paardenland. Nu stonden wij voor een dilemma. Een paar van die clusters hebben wij wel gedetecteerd. Maar op het moment dat je zegt dat die clusters mogelijk kansrijk zijn, wat zegt dat dan voor een eventuele toekomstige financiering via de Agenda van Twente? Want op het moment dat wij een cluster kansrijk vinden, zouden we daarmee misschien ook de indruk kunnen wekken, dat al die projecten weer opnieuw, of misschien op een andere manier ingediend, ook voor financiering in aanmerking komen. Dat vonden we eerlijk gezegd niet op dit moment al een positie die we zouden moeten innemen. Van het cluster rondom die economie, Twente Paardenland, hebben we gezegd dat we dat echt iets vinden wat je verder zou moeten uitwerken. Dat vonden we echt kansrijk en veelbelovend. Maar we zagen in die Agendaprojecten dat door verschillende gemeenten verschillende projecten zijn ingediend die allemaal als het ware dezelfde rode draad hanteren. Daarvan hebben we gezegd dat je eigenlijk die gemeenten zou moeten vragen om bij elkaar te gaan zitten. Dat

moeten we nog uitwerken, maar je zou eigenlijk vanuit Regio Twente mee moeten faciliteren dat er ook echt iets uitkomt. Misschien moeten we er deskundigheid tegen aanzetten. Een projectcoördinator, zodat er ook echt een goed plan uitkomt. Dan zou je dat weer opnieuw via de Agenda kunnen indienen. Daar zouden we dan een oordeel over kunnen vellen. Ik sluit helemaal niet uit, maar ik denk dat het goed is daar eens met elkaar over te praten, dat er ook andere projecten zijn die weliswaar niet heel erg significant bijdragen aan de Agenda van Twente en de doelstelling die we hebben, maar die toch voor de samenhang van de Regio van belang zijn. Ik zou me ook goed kunnen voorstellen dat er toch een situatie ontstaat waarbij u zegt van nou ja, je zou daar eens opnieuw naar moeten kijken. Dan zou u die opdracht aan het Dagelijks Bestuur moeten meegeven.

Er is ook iets gezegd over gelden van hogere overheden. Dat laat ik nu even voor wat het is. Maar de gemeente Enschede heeft een subsidiebureau. Kennis daarvan wordt gratis ter beschikking gesteld. Het is ook logisch dat dat gebeurt. En ieder project wordt ook nog even langs dat bureau gehouden om te kijken of er ook nog externe geldbronnen zijn waarlangs dat gefinancierd kan worden. Datzelfde geldt natuurlijk ook voor het Europoloket van de Provincie Overijssel.

Besluitvorming i.r.t. Twence-traject

- **Besluitvorming Regioraad**
  - **Dilemma: eerst AvT en dan Twence, of omgekeerd, of samen?**
  - **Welk voorstel op 21 mei 2008?**
- **Evaluatie proces tot op heden en voorstel voor vervolg jaarschijf 2009**

Dan wil ik u ten slotte nog het volgende voorhouden. Wij kennen een tienwekentermijn. Die is ook "redelijk heilig". We hebben afgelopen maandag nog in het Dagelijks Bestuur nog de lijnen uitgezet voor besluitvorming, die besluitvorming vindt 3 maart plaats. Dat betekent dat in diezelfde week (4, 5, 6 maart) de stukken naar u toe kunnen. Daar tellen we tien weken bij op, dan komen we prachtig uit in de meivakantie. Dan zou je naar 21 mei kunnen. Die datum staat er al voor de besluitvorming rondom de vuilverbranding. En wij hebben toch het idee dat het verstandig is om die twee dingen uit elkaar te trekken. Tenzij u zegt dat het twee hamerstukken worden. Dan kunnen we het gewoon op één avond doen! Maar als dat niet het geval is, is het misschien goed om daar toch eens even met u over te praten hoe we dat doen. Allereerst de volgorde. Het Dagelijks Bestuur heeft de voorkeur uitgesproken om het eerst over de inhoud eens te worden en dan over zeg maar de techniek rondom de financiering. Maar u kunt daar anders over denken. Ik denk dat het goed is daar gewoon maar eens even open met elkaar over te spreken.

Nou, ik ben er wel zo'n beetje. Zullen we even vijf minuten pauzeren en dan verder?

- Er volgt een pauze van 20.35 – 20.45 uur -

De VOORZITTER: We spreken met elkaar in een vrij debat. Wie mag ik het woord geven? De heer Ligtenberg.

De heer LIGTENBERG: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben dit boekwerk uitgereikt gekregen. Ik denk dat iedere gemeente zijn best heeft gedaan om daar iets van te zeggen, als het gaat om in te dienen projecten. Ik heb het gevoel gekregen dat er bijna rijpe, minder rijpe en groene projecten in zitten. We konden projecten indienen voor 2008 en voor de toekomst. Het is natuurlijk een heel pakket. En ook ziende op wat nu het voorstel van het Dagelijks Bestuur zou zijn voor wat betreft de verdeling, zit ik me af te vragen, als het gaat om een traject van 10 jaar: hoe gaat het dan verder? Er wordt nu al gesproken, als ik het goed begrepen heb, over een investeringsbedrag van € 22 miljoen. Als het gaat om het traject van 10 jaar en de verdeling. Of gaan we spreken over bepaalde, misschien wel forse bijstellingen voor de toekomst?

De VOORZITTER: De heer Van der Vinne.

De heer VAN DER VINNE: Mijn buurman sprak al van rijp en groen. Ik heb inderdaad ook de mand met appels aanschouwd, zou ik bijna zeggen. Groot, klein, groen, rijp, sommigen zelfs gekwetst, omdat ze ooit al eens ergens uit de boom gevallen waren. Kortom veel enthousiasme bij velen. Zo kun je het ook vertalen. Ik denk dat het een terechte opmerking van u was dat het een leerproces is. Ik denk dat we dat inderdaad allen kunnen onderlijnen. Het is zelfs gewenst om dat te onderlijnen. Het gaat er natuurlijk om het bovenlokale, het regionale aspect heel helder te krijgen. Als u goed gekeken heeft, dat zult u zeker gedaan hebben, dan zult u opgemerkt hebben dat Tubbergen niet in het lijstje staat met projecten. Omdat we heel stevig bij ons in het college hebben gediscussieerd over wat nu daadwerkelijk van die importantie is, wat ook echt daadwerkelijk dat majeure is, wat echt die Regio aangaat. We zijn voorlopig tot de slotsom gekomen dat dat bij niets het geval is. En dat we op dit mo-

ment niets hebben in te dienen. Dat neemt niet weg dat dat in de toekomst wel kan zijn. Op dit moment heeft niets die relevantie. Ik denk dat juist ook vanuit dat leerproces. De thematiek van formats heb ik u ook horen noemen, in uw presentatie, ik denk dat we samen ook kunnen leren hoe daarmee om te gaan. Ik denk dat er gewoon één ding moet zijn, dat is inderdaad het doel, het majeure doel voor de lijn van Twente. Dat is geen sinecure. De thematiek van de commissie is voorbij gekomen. Op welke wijze reik je die mand met appelen zo maar aan? Of heb je daar toch een soortement van voorwerk op? Ik kan me dat laatste voorstellen. Want uiteindelijk gaat het er wel om dat het een comité van deskundigen is dat op zich in zijn advisering de hoofdlijn moet bewaken. En ook vooruitkijkend en achteruitkijkend enige gelijkheid moet blijven betrachten. In mijn beleving mag je het de heren niet aandoen om zo'n gigantisch bruto product hen aan te reiken. Dus ik denk dat het goed is. En uiteindelijk past het ook in, wederom, het leerproces binnen het Dagelijks Bestuur. In de zin van: hoe ga je daarmee om en hoe lever je dat aan naar de commissie toe? Uiteindelijk krijg je daarmee ook een zelfsturend en misschien bij tijd en wijle wel een zelfreinigend vermogen in je directe eigen omgeving. Dat hoort uiteindelijk allemaal bij dat leerproces. Ik denk dat dat gewoon uitermate belangrijk is. Dat moet ik vanuit de raad opmerken. Als het zo is dat u zeer gesteld bent op een grote variëteit van projecten uit Tubbergen dan kunnen we die leveren. – *hilariteit* – Maar gezien de hoofdlijnen ten aanzien van de clusterlijnen die ik zo-even in uw presentatie zag, denk ik dat er voldoende mogelijkheden zijn, ook voor Tubbergen, om daar in de goede lijnen op aan te sluiten. En eerlijk gezegd wil ik u mijn complimenten geven dat u, met alle respect naar al die collegae, uit deze brij dit destilleert! Want dat is al sowieso geen sinecure. En ik vind dat de hoofdlijn en de bedoeling waar we mee begonnen zijn tot uitdrukking gekomen is.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wij zijn blij met ieder compliment, maar speciaal als het uit Tubbergen komt! De heer De Boer.

De heer DE BOER: Toen wij in Wierden de mand met appelen aanschouwden, was het duidelijk dat alle appelen kopen te veel zou zijn. Dus dat er een selectie moet worden gemaakt is helder. En ik moet zeggen dat het naar ons idee met goed gevoel en goed verstand is gedaan. Dus wat dat betreft kunnen wij achter dit lijstje met projecten staan. Ik werd getriggerd door de tweede eindconclusie van de externe commissie waarin zij stelt dat er geen zelfstandig oordeel over de waarschijnlijkheid van de doelbereiking per project in de criteria is opgenomen. Ik denk toch dat dat een punt is om over na te denken. Dat zullen wij ook doen omdat de commissie dat vraagt. Dan wil ik onderstrepen de kans van slagen in relatie tot het te verwachten effect. Die zou voor de toekomst opgenomen kunnen worden in de keuzecriteria. Enorme projecten met een enorm multiplier-effect, een enorme impact. Tegelijkertijd met een kleinere kans van slagen. Het zijn meer horizonprojecten. Die zijn heel interessant, maar die moeten ook in die zin op waarde worden geschat. En andersom: zekerheidsjes, waarvan we zeggen dat het zeker tot resultaat gaat leiden, weliswaar iets minder hemelbestormend maar toch interessant, hebben ook hun waarde. Die balans in kansrijkheid zou erin gebracht kunnen worden. Dat wil ik even onderstrepen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Knuiman.

De heer KNUIMAN: Laat ik beginnen met een compliment. Het moet een enorme klus zijn geweest om uit deze berg van projecten datgene te halen waarvan u denkt dat het ook een Twents belang dient.

De VOORZITTER: Ik geef al die complimenten ook gelijk door. Naar de mensen die hier achter mij zitten.

De heer KNUIMAN: Dat was ook de bedoeling. Ik ken de mensen die dat hebben gedaan. In ieder geval één daarvan heeft een goede vooropleiding gehad, zoals u weet! Mijn compliment dus. Er is een berg werk verzet in relatief korte tijd. Ik heb wel een paar vragen. Ik zal nog geen standpunten innemen. Dat vraagt u ook niet van ons. Het is wel ons standpunt dat het goed is dat u het aantal te honoreren projecten hebt beperkt tot zes of zeven. Dat is heel goed. Het valt mij op, maar dat zullen anderen na mij later ook nog wel zeggen, dat de projecten een hoog Netwerkstadgehalte c.q. een hoog grotestedengehalte laten zien. Voor een deel kan dat natuurlijk niet anders omdat grote steden, in onze opvatting, de motor zijn van de ontwikkeling binnen Regio Twente. Wij hebben nogal wat behoefte aan nadere concretisering van een aantal te honoreren projecten. Vooral met betrekking tot de luchthaven. Dat is een wat discutabele uiteraard. En u geeft daaraan een uitleg die ruimte biedt voor verschillende toekomstscenario's. Maar ik zou toch wel wat nadere concretisering willen op dit punt. Met name op het punt van de verbetering van de arbeidsmarkt. Ik denk dat iedereen daar vóór is. Maar ik zou toch wel wat nader uitgelegd willen hebben wat u daarmee precies bedoelt. Dat hoeft niet nu, dat mag ook in een later stadium. En ik denk dat met name dat punt, het verbeteren van de arbeidsmarkt, iets is wat voor het gebied buiten de grote steden, als het gaat om de uitstraling, een effect kan hebben. Ik denk dat het goed is om dat aspect te benadrukken. De uitstraling vanuit de grote steden richting de gemeenten die daar omheen liggen.

Van de niet-gehonoreerde projecten zegt u dat het verstandig is om die projecten die nu niet hoog scoren niet te parkeren voor een volgende tranche. Het lijkt mij ook verstandig om helder te zijn over die trajecten waarvan nu bekend is dat ze geen kans maken. Dat schept duidelijkheid. Het is, denk ik, verstandig om te kijken naar clustering, maar dan niet alleen clustering van projecten die het nu net niet hebben gehaald, maar ook clustering van projecten die mogelijk nog worden ingediend. Van der Vinne en ik gaan iets in paarden doen. We hebben tot dusver nog niet iets ingediend. Maar als paarden scoren, dan zullen we daar denk ik ons in kunnen vinden. Ik noem dat als voorbeeld. Er zijn natuurlijk projecten te bedenken die gemeenten nog niet hebben ingediend. Maar die passen binnen de context die hier op tafel komt te liggen. Met name binnen een aantal criteria, dat nog zullen worden ontwikkeld. Verder is het misschien wel goed om inzicht te krijgen in de scores. Vooral de scores die u hebt toegepast. Wij hebben, evenals Tubbergen, geen projecten ingediend; maar om een beeld te krijgen hoe die scores liggen. Ook van die projecten die niet gehonoreerd zijn in dit verband.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Scholten.

De heer SCHOLTEN: Dank u voorzitter. De voorgangers hebben een aantal dingen al aangehaald die wij als gemeente Losser kunnen onderstrepen. Wij betreuren het toch, dat kleine projecten niet in aanmerking zouden kunnen komen, want juist ook kleine projecten kunnen van belang zijn. Vooral op het gebied van toerisme kunnen ze zeer waardevol zijn. U hebt ook al aangehaald, dat clustering dan een uitkomst kan bieden. Dus ik hoop dat naar een aantal van die kleine projecten, ook juist waar toerisme een speerpunt is, voor de regio en zeker ook voor de gemeente Losser, nog eens kan worden gekeken. Dat er op andere manieren toch nog geld voor vrijgemaakt kan worden. Of dat de Regio daar een rol in kan spelen. Want juist dat soort kleine projecten, aan elkaar geclusterd, kan heel waardevol zijn. Voor de buitenwacht en voor de toerist. Om hopelijk uit binnen- en buitenland mensen naar Twente te krijgen. Ik denk dat dat van belang is. Dus niet zo maar al die kleine projecten aan de kant te schuiven.

De VOORZITTER: Ik heb u ook nadrukkelijk gevraagd aan te geven hoe u daar tegen aankijkt. Dat doet u ook nu. Dat is ook heel goed. Mevrouw Van Hees.

Mevrouw VAN HEES: Voorzitter, in kan me bij de laatste spreker aansluiten. Want toen ik de lijst zag aan projecten kon ik me niet aan de indruk onttrekken dat sommige dingen, bijvoorbeeld in de sfeer van herstel van cultureel erfgoed, waarschijnlijk van de lijst af zouden vallen. Maar dat als je met wat afstand naar de kwaliteit van Twente gaat kijken, het misschien toch verstandig is om heel strategisch, op bepaalde plekken, toch investeringen te doen in ons cultureel erfgoed. Misschien zijn het hele kleine dingen. Maar het kan wel degelijk waardevol zijn. Dus ik wil dat betoog van harte ondersteunen. Ik heb ook gezien dat de gemeente Enschede een groot aantal projecten heeft ingediend die niet gehonoreerd zijn. Nu spreek ik voor mijn beurt, want in de raad moet daar nog over gepraat worden. Daar ben ik het ook mee eens. Omdat ik zie dat u in de wegging heel nadrukkelijk de meerwaarde voor de regio echt zwaar gewogen heeft. En de uiteindelijke lijst van majeure projecten, waar ook een aantal projecten op staan die voor Enschede en voor Twente heel belangrijk zijn, vind ik evenwichtig. Hoewel ik me bij het punt van de arbeidsmarkt, bij de projecten lezende, steeds weer afvroeg hoe je de rol van Twente in moet vullen ten opzichte van de budgetten en doelstellingen die gemeenten hebben op dat terrein. Hoe kun je dat rijmen? En het zijn weliswaar samenwerkingsprojecten, zoals ze in de lijst zitten. Dan zou je zeggen dat het per definitie bovenstedelijk is. Maar dan gaat het eigenlijk nog om hele kleine ondersteuningssubsidies voor de ambtelijke organisatie. En een echt majeure doelstelling die wij met die arbeidsmarkt willen realiseren is daarin nog niet doordacht. En die kun je ook alleen maar realiseren als je dat hele co-financieringspakket, en dus ook de middelen van die gemeenten, daarop gaat organiseren. Dus dan moet je bij wijze van spreken een greep in de kas doen bij de gemeenten om met elkaar dat budgettaire kader te creëren voor wat nodig is voor dit beleid. En ik zou zeker in mijn eigen gemeente het pleidooi willen houden om dat daadwerkelijk te doen. Om bij wijze van spreken te investeren in werkgelegenheid in Vriezenveen, omdat daar ook Enschedese werklozen aan de slag kunnen. Dus je moet met elkaar uiteindelijk bereid zijn om met die gemeentelijke middelen die op arbeidsmarktterrein beschikbaar zijn, onorthodox om te gaan. Dus ik zou u ook zeker willen aanmoedigen, u had het over nieuwe clusters, om toch ook met het arbeidsmarktbeleid niet te volstaan met de uitwerking zoals die hier nu staat, maar om daar nog offensiever naar te gaan kijken. En met gemeenten, vooral in Netwerkstadverband, want daar is zeker ook een grote concentratie aan middelen, goed te kijken hoe we dat in kunnen vullen. Ik weet dat dat een razend ingewikkelde puzzel is waar al jaren over nagedacht wordt. Maar er is nu in dit kabinetsbeleid nieuw instrumentarium. Er is nu meer mogelijk in de richting van werkgevers. Dat zat natuurlijk jarenlang anders in elkaar. "Nieuwe ronde nieuwe kansen" zou ik willen zeggen.

Als het gaat om de gehonoreerde "kleinere projecten", dan heeft u dat gescoord. Dan ben ik ook nieuwsgierig naar die scores. Maar ik kan me wel de uiteindelijke resultaten voorstellen. En dat laat natuurlijk onverlet dat je met elkaar kunt constateren dat ook in de komende jaren weer nieuwe kleine-

re projecten ingediend moeten kunnen worden die u wilt steunen in uw ambitie om niet in één keer al dat geld uit te geven. En om een goede spreiding van dat geld over de jaren te verzorgen. Dan vraag ik mij dus ook af hoe u daartegen aankijkt. En hoe wij wellicht ook aan moeten kijken tegen projecten die wij in een wachtstand zetten. Of we die nader uitwerken en die uiteindelijk toch in een opeenvolgend jaar in stelling brengen. Of we dat mechanisme kunnen gaan maken. De heer Van der Vinne noemde het al een leertraject. Ook om dat goed te kunnen besturen en aan te scherpen met elkaar. Zeker als het gaat om nieuwe kleine projecten is het goed als daar nog toekomstmuziek in zit.

U vraagt naar de volgorde van behandeling. Ik sluit me helemaal aan bij uw advies. Eerst de inhoud, dan het geld. Dat kan overigens wellicht tot gevolg hebben dat we met elkaar gemotiveerd zijn om meer geld in de regionale pot te stoppen. Dat debat hebben we niet afgerond bij Twence. Het is wel door een aantal gemeenten gesignaleerd dat we misschien met elkaar toch iets meer nodig hebben. En ik ben wel benieuwd hoe we na deze eerste verkenning en straks na de eerste inhoudelijke ronde daartegen aankijken. Want het zou toch zo maar kunnen zijn dat we tegen elkaar zeggen dat we misschien niet onmiddellijk allerlei projecten honoreren die we alsnog willen, maar we zetten wel wat meer geld opzij. Omdat we zien dat het aanjagen van dat regionale belang het rechtvaardigt dat we daar wat meer geld voor vrijmaken. Ervan uitgaande dat het, welke variant je ook kiest bij Twence, de mogelijkheden uiteindelijk nog biedt om dat te doen. Daar moet je ook niet op vooruitlopen.

Dan een opmerking over de rol van uw commissie. Ik steun de opmerking van, ik geloof, de heer Van der Vinne, die zei dat de door u geformuleerde rol, uiteindelijk en al werkendeweg, verstandig is. Want anders breng je een commissie van drie mensen uiteindelijk in de positie dat zij inhoudelijk al die projecten moeten gaan zitten beoordelen. En ja, dat zouden ze vast wel kunnen. Maar dat is eigenlijk een rol die je als bestuurder zelf op je moet nemen. En waar je ambtelijk geadviseerd, met de nodige criteria, verstandig aan doet om dat zelf te doen. En vervolgens te laten toetsen of je dat goed hebt gedaan. Ik vind dat een wijze vorm die u hebt gekozen. Ik ben er eigenlijk wel blij mee dat de commissie daarvan heeft gezegd dat men dat een goede rol vindt om dat te toetsen. Dat is ook een goede vertaling van het soort gevoel dat in de Regioraadsvergadering van een tijdje geleden naar voren kwam toen we over die criteria spraken en de rol van die commissie. Toen was er een beetje de angst dat het een te kleine groep zou worden die een te grote dominantie in inhoudelijke zin zou kunnen krijgen. Dat is met deze gevolgde procedure eigenlijk niet ontstaan. Ik ben daar ook zeer tevreden over dat dat zo uitgepakt heeft. Dat het allemaal nog niet smart is, daar moeten we dus wel aan werken. We moeten nu niet denken: we laten het los, want we hebben straks de besluitvorming over tien weken, op 21 mei. En dan hop, gaan met die banaan. We moeten echt met elkaar heel wijs zijn en heel precies gaan sturen. En ook tussentijds het lef hebben om te constateren dat dingen niet goed lopen. En kijken of we daarop kunnen bijsturen. Zonder dat we door de subsidiemechanismen gedreven in een "control"situatie gaan belanden die giga bureaucratie en ook giga traagheid in zich bergt. Daar maak ik me nog wel een beetje zorgen om. Want het is natuurlijk toch wel een complex financieringsvraagstuk wat we nu hebben liggen. Ik zou het heel goed vinden dat u, naast dat u zegt dat er een bureau bij Enschede beschikbaar is en naast dat er Europese kennis bij de Provincie beschikbaar is, toch de uitvoeringsorganisatie wellicht ook samen met de Regio Twente en samen straks met het bureau dat de Innovatieroute begeleidt, goed met elkaar kijkt hoe we de bureaucratie, de druk op de projecten zo min mogelijk laten zijn. En zorgen dat we veel geld overhouden voor de uitvoering en zo min mogelijk aan de bureaucratie hoeven uit te geven. Ik krijg geluiden dat mensen zich daar zorgen over maken. Dat is het voor dit moment. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Coes.

De heer COES: Ja, voorzitter. Helder, zoals de zaken vanavond uiteengezet zijn. Ook in vervolg op de procedures zoals ze afgesproken zijn. Met name ook in Holten, toen die bijstelling kwam van de commissie. Fijn ook om te horen dat daar goede ervaringen mee opgedaan zijn. En dat die commissie gelijk ook een stukje advisering doet. Namelijk: zet heldere criteria neer. Woorden van smaad zijn ook genoemd. Die woorden van kritiek betekenen ook dat er gaandeweg het afgelopen jaar ten aanzien van een datum dat je projecten kon aanmelden, ik meende dat dat juli was, coulance is betracht. Want we namen nog een langere termijn dat er projecten aangemeld mochten worden. Toen kregen we toch vrij veel aanmeldingen. In welke vorm dan ook. Ik meen dat die criteria niet voor iedereen even helder zijn. Dat hebt uzelf en ook de commissie ook onderkend. Anders zegt u niet dat het voor u ook een leermoment was. En dat u naar een aantal dingen nog goed moet kijken.

Er ging in de eerste bijdragen aardig wat fruit over tafel. U noemde zelf dat de "druiven zuur" zijn. Het was vanavond even slikken. Dat geef ik grif toe. We hadden als Hellendoorn hoge verwachtingen. We hadden daarvoor nadrukkelijk nagedacht of de projecten die wij aanmeldden ook voldoen aan de criteria voor zover wij die criteria in konden vullen. Dat dachten we. Dus we zijn ook reuze benieuwd hoe de weging er uiteindelijk uitgerold is. En wat het uiteindelijke advies daarbij is. Voordat ik te lang daarbij stil sta: ik ben daar gewoon reuze benieuwd naar.

Het derde punt is met het oog op de geselecteerde projecten: die zullen we goed gaan bekijken met de door u gegeven waardering. Daar vraagt u nu geen oordeel over. Met de waardering die u daaraan gegeven heeft zullen we dat goed gaan bekijken. Daar komen we op termijn terug.

Het laatste punt is het dilemma. Ik kan me dat voorstellen dat u dat neerzet. We hebben gaandeweg in het hele proces gezegd dat we doormoeten met de Agenda van Twente. We weten een stukje voorfinanciering ergens weg te halen. We moeten niet beïnvloeden. En nu had ik even iets van: ja, ik snap best, in de tijdgeest waarin we nu zitten, dat dat een dilemma is. Aan de andere kant voel ik ook wel wat voor hetgeen gezegd is over dat het kan betekenen dat er nog meer geïnvesteerd moet worden. Dat er ergens nog meer geld vandaan gehaald moet worden. Aan de andere kant hebben we eerder ook duidelijk die 80 miljoen met elkaar afgesproken. Dat is nog steeds het vertrekpunt. Of je het helemaal doet zoals we afgesproken hebben, dan zou je eerst de Agenda van Twente moeten doen. Ook voor de projecten die ingediend zijn en de verwachting die je daarmee wekt, ook in het proces en de besluitvorming die plaats zal vinden. Ik denk, gezien hoe we daar tot nu toe met elkaar over gecommuniceerd hebben, dat we dat maar in die volgorde moeten doen. Want Twente, ja daar kan nog het nodige ontstaan. En waar zit je dan uiteindelijk wanneer besluitvorming aan zet is? Ik verwacht niet dat het in mei een hamerstuk wordt. En ook niet alle twee. Dan zit je al na de vakantie voordat de Agenda van Twente misschien beslist wordt. Of ik moet nog in juni een extra vergadering gepland hebben zien staan. Maar dan moet u daaraan denken. En is dat wel fair, ten opzichte van. Dat wil ik voor de totale afweging nog even meegeven. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ga uw gang.

De heer Otten: Voorzitter, als plaatsvervangend lid van de Regioraad ben ik hier vanavond voor het eerst. En het bevalt me wel! Het is een moeilijk proces geweest, heb ik begrepen met alle afwegingen. Er is goed en neutraal naar gekeken. Want er wordt nog wel eens gedacht: gaat dat nou allemaal wel zo? Heeft de ene gemeente niet meer invloed dan de andere? Dat soort geluiden horen wij in Hengelo ook wel eens. Ik denk dat er een goede afweging is geweest. Wel een moeizame afweging. En we moeten er natuurlijk ook nog over praten. Ik zeg het maar even zoals ik daarover denk op dit moment. Hoe de raad van Hengelo erover denkt is nog een hele andere. Maar ik denk toch dat dat wel hetzelfde zal zijn. Wat mij bijzonder aansprak was de gebiedsontwikkeling van de luchthaven. Het lijkt me dat we dat moeten vasthouden. Ik ben er voorstander van dat we daar wat mee moeten doen. En of wij zoals we hier zitten dat kunnen bevorderen, dat lijkt me een hele goede zaak. Ik heb wel een vraag erover. Het is een beetje bezijden wat we vanavond bespreken. Maar er schijnt volgende maand een conferentie te zijn voor raadsleden over die gebiedsontwikkeling van de luchthaven. Is dat een activiteit die van uw organisatie uitgaat? Of weet u misschien waar het wel van uitgaat? Ik las het in een stuk over de luchthaven. Misschien dat ik die vraag hier even mag stellen.

De heer ALBERS: Laat ook ik maar beginnen met mijn waardering uit te spreken over het feit dat er een pakket op tafel ligt wat inzichtelijk is gemaakt, waardoor we toch op een redelijke wijze in staat zijn om een aantal ingediende projecten met elkaar te vergelijken. En tot op zekere hoogte in een soort voorselectie en discussie tot een weging te komen. Wij zijn ook blij dat u inzicht geeft in de procedure zoals die tot nog toe gevolgd is. Ik denk dat het uitstekend is dat het aantal keuzes dat gemaakt is leidt tot een beperkt aantal voor de regio belangrijke projecten. Wij hebben de vorige keer gediscussieerd over de plaats en positie van de externe commissie. Die is ingevuld en het is denk ik goed om te zien dat in ieder geval de denkrichting van het Dagelijks Bestuur en de opvatting van de externe adviescommissie op elkaar aansluiten. En in welke volgorde dat dan heeft plaatsgevonden laat ik maar even in het midden. We vinden het een verstandige maatregel om te kijken of we in staat zijn dingen te clusteren. En of we in staat zijn om van een aantal kleine projecten een groter project te maken dat een wat belangrijker positie in de regio inneemt. Om dat te realiseren pleiten we ervoor om die uitwerking ter hand te nemen en te bevorderen. De weging die u hebt aangebracht in de selectiecriteria (20, 20, 10, 50) zal altijd wel discutabel zijn. Ik denk dat wij daar redelijk mee uit de voeten zouden kunnen. Over de uitleg van wat u noemde onder aanvullende projecten, van belang buiten de Agenda van Twente, zouden we graag wat nadere informatie hebben. Hoe stelt u zich dat voor en welke feitelijke inhoud dat dan zou moeten krijgen? En wij zijn voorstander van eerst een inhoudelijke discussie, en daarna over de financiering praten. Daarbij moeten we ons wel realiseren dat het niet ondenkbeeldig is, dat er dan tot een herprioritering gekomen zou moeten worden als we minder middelen zouden hebben dan we nodig zouden hebben. Dat is dan een gevolg van de keuze. Maar wel eerst graag een inhoudelijke discussie.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik ga het rijtje even verder af. Ga uw gang.

De heer WICHERS SCHREUR: Dank u wel, voorzitter. Ook Haaksbergen is verheugd met een dik boek met vele projecten. Die zullen ook waarschijnlijk voor de toeristische activiteiten die plaatsvinden aan de zuidkant van Haaksbergen wel zijn weg vinden. Het voorstel zoals het voorligt, zullen we ondersteunen. Ik heb het kort samengevat, het leerproces zal zijn weg vinden. Ik zal het kort houden. Ik

heb een opmerking gemaakt en dan zal het mij benieuwen of de mand met appels overeind blijft. Clusterprojecten, dat lijkt mij een hele interessante route voor het verbinden van gemeenten.

De heer LEMPSINK: Voorzitter, ik zal niet veel herhalen. Iedereen heeft eigenlijk zijn zegje wel gedaan. Ik denk dat je dan in herhaling valt. Wat mij wel aanspreekt zijn de opmerkingen van mevrouw Van Hees met betrekking tot de arbeidsmarkt. Dat interesseert mij met name. De aandacht die Oldenzaal wil geven in de richting van het Twentse gebeuren ligt veel meer op het gebied van verkeer en vervoer. Ik denk dat we daar met nadruk de komende jaren heel duidelijk naar moeten kijken. Als je Twente niet kunt bereiken, dan kun je de rest vergeten. Zo simpel is het. En ik denk dat dat uitermate belangrijk is.

De VOORZITTER: Dat kan niet helderder. De heer Binnenmars.

De heer BINNENMARS: Dank u wel, voorzitter. Ik zal ook proberen niet al te zeer in herhaling te vallen. Hoewel het van belang is dat het geluid van Twenterand op een aantal punten wordt gehoord. Ik heb de presentatie in eerste instantie beluisterd en de samenvatting die u gegeven heeft van het proces. En ik trek de conclusie eruit dat de samenvatting die u gepresenteerd heeft niet echt verrassend is. En dat is als compliment bedoeld. Want als het niet echt verrassend is dan is het conform de afspraken en de tijdslijn, het tijdpad en de structuur die we met elkaar hebben uitgezet. In principe beantwoordt de presentatie vanavond aan dat traject dat we gezamenlijk ingegaan zijn. Er ligt nu een voorstel. Uit een enorme stapel is er een bepaalde selectie gemaakt. Op basis van een procedure die door een externe commissie eigenlijk overgenomen is en gewaardeerd is op de manier zoals u die ook gevraagd hebt. Sterker nog, er is een aantal adviezen aan toegevoegd die in principe, denk ik zelfs, opening bieden voor de wegging van nu. Maar die zelfs al instrumenten bieden hoe we in 2009 en 2010 verdergaan. Want die aanbevelingen, als we ons die ter harte nemen, bieden ook weer perspectief voor projecten die nu ergens in de afwijzingsvolgorde een plek hebben gekregen. Wij weten nog niet hoe. Dus ik sluit me wel aan bij degenen die opgeroepen hebben om inzicht te krijgen in die wegingsfactoren. U hebt gesproken over clustering van een aantal zaken. Het zal u niet verbazen dat ook Twenterand vindt dat clustering zeker een absolute meerwaarde is. U hebt dat zelf al aangegeven, wat u betreft wilt u dat al ondersteunen. Dat lijkt ons een hele goede suggestie.

U hebt gesproken over een dilemma. Het zal u niet verbazen dat Twenterand dat dilemma wat minder groot vindt als u. Want u zult waarschijnlijk het standpunt van Twenterand nog kennen toen het eerste advies er was. Die second opinion bevestigt eigenlijk het eerste advies. Wij stellen ons eigenlijk op het standpunt dat die 21^e mei, de second opinion eigenlijk heel helder is. Dus wat dat betreft zou dat op die avond misschien wel een hamerstuk kunnen zijn. Zodat we dan vervolgens de hele avond kunnen besteden aan de inhoud en een goede zorgvuldige prioritering van wat voorligt. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Engbers.

De heer ENGBERS: Ik weet niet of ik die laatste bijdrage kan overtreffen! Een paar punten zoals we die vanuit Dinkelland ook eerder hebben ingebracht. Een paar punten waar ook het Dagelijks Bestuur mee aan de slag zou gaan. Dat was de balans zoals we die in Twente hebben aangegeven: de leefbaarheid en vitaliteit van het platteland. En we hebben gevraagd een stuk nadruk te hebben op de co-financiering. Dat laatste vind ik nog niet terug. Daar kom ik zo nog even heel kort op terug. De balans in Twente, leefbaarheid, vitaliteit, platteland, daar hebben we aandacht voor gevraagd. Dat heeft u ook toegezegd dat u daar aandacht aan zou schenken. Dat mis ik nog. Laat ik daar gewoon heel eerlijk in zijn. Daarnaast is er een wat onevenwichtige spreiding over de programma's. Ik kom eerst met de kritiekpunten, daarna met de positieve punten. Mensen in Twente, niet onbelangrijk. We hebben de vorige keer heel duidelijk aandacht gevraagd voor de sociale component. Ik heb het gemist. In elk geval in de voorstellen zoals die nu voorliggen voor de jaarschijf 2008. Ik denk dat dat gewoon heel belangrijk is. Werken in Twente, een heel goede toevoeging. Want ook dat is natuurlijk een sociale component. Dat is ons aller zorg, om ook de achterstand ten opzichte van de landelijke ontwikkeling te doen keren in Twente. Dat is ook het belang van ons allen in de regio Twente. De wijze van selectiecriteria en de wegingsfactoren zien er logisch uit. Wij zijn benieuwd naar de scores. Ook de wegging van de diverse projecten. Als we die ontvangen hebben kunnen we ook een definitief oordeel vellen over de keuzes die u als Dagelijks Bestuur daarin gemaakt heeft. Met betrekking tot de co-financiering: dat missen we dus; ik vind het hier niet terug. Wellicht dat u dat al meegenomen heeft in uw afweging. Alleen, we hebben ook heel duidelijk aangegeven dat het heel belangrijk is dat we de co-financiering vanuit diverse fondsen (Provincie, Rijk, Europa) regelen. En het ene project kon wat anders zijn dan het andere project, daar bent u ook heel helder in geweest. Alleen ik heb daar op dit moment helemaal nog geen inzicht in. En dat missen we nog. Als ik dat bekijk op de jaarschijf € 3,5 miljoen voor 2008 op een totaal investeringsvolume van € 22,2 miljoen, dan gaat u mij zeggen dat we elke jaarschijf opnieuw gaan beslissen. Maar betekent het dan ook dat, als we nu die projecten waarderen en positief ons daarover uitlaten, we al van onze complete 30 miljoen 22,2 miljoen kwijt zijn? Graag een toelichting daarop.

En dan de clustering. De aandachtspunten. Ook heel positief. Dan sluit ik ook redelijk positief af. En dan de suggestie van de subsidiebureaus, de inspanningsverplichting daarop. Hoe kunnen wij met elkaar kennis, die bijvoorbeeld bij Enschede en Zwolle (Europaloket) aanwezig is, inzetten voor al onze ambities? Want ambitie is er met € 112 miljoen aan investeringsvolume voldoende. Laten we er ook voor zorgen dat we door middel van gebruik maken van elkaars kennis en kunde ook zoveel mogelijk realiseren voor ons allemaal.

Conclusie: de keuzes heeft u durven maken. Of dat de juiste zijn, daarvoor zien we graag de weging met de scores. Dan kunnen we daar een juist oordeel over vellen. Maar u hebt als Dagelijks Bestuur het lef gehad om heel helder een keus te maken. Dat is een compliment waard. De balans in Twente, leefbaarheid en vitaliteit die missen we nog. Dat zien we graag nog verder uitgewerkt danwel een reactie van uw kant. Met betrekking tot die besluitvorming: eerst inhoud, dan financiën. Het kon nog wel eens heel verstandig zijn om het op die manier te doen. Wat dat betreft heb ik een iets andere mening dan mijn buurman. Met betrekking tot het investeringsvolume, daar hebben mevrouw Van hees en de heer Coes eigenlijk tegenstrijdige zaken over gezegd. Ik sluit me aan bij de heer Coes. Wij hebben in eerste instantie gezegd 80 miljoen te investeren. Laten we dit proces, dat we volgens mij breed als leerproces onderschrijven – dat wordt ook door de externe commissie onderschreven – stap voor stap met elkaar lopen. Eerst de afspraak zoals die met elkaar gemaakt hebben en waarvoor we de handen op elkaar kregen. Laten we die eerst invullen. En als er vervolgens nog meer ambitie is, nog meer middelen nodig zijn en we ons volledig op de goede weg bevinden met elkaar, dan kunnen we nog wel besluiten of er een verdere intensivering nodig is.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Ik stel u het volgende voor. Van de zijde van het Dagelijks Bestuur zullen we kort reageren op wat u hebt gezegd. En dan stel ik voor dat wij het daar ook bij laten. We hoeven geen besluiten te nemen. We hoeven niet in termijnen met elkaar te discussiëren over inhoud. Maar het is denk ik wel goed om een aantal vragen die u hebt even te beantwoorden voor zover dat nu kan. Ik zal ook afsluiten met een paar conclusies vanuit de bespreking van vanavond, waar het Dagelijks Bestuur mee verder zou kunnen. Als de andere leden van het Dagelijks Bestuur dat willen geef ik ook graag de gelegenheid om ook als eerste even iets te zeggen. Mag ook als laatste... Niet? Oké.

Dan is het misschien goed om eerst in te gaan op het evenwicht. Twee van u hebben daar een opmerking over gemaakt. Is het nou een hoog grotestedengehalte? En hoe zit het met het evenwicht, de heer Engbers zei dat, landelijk gebied en steden? Nou heb ik dat niet helemaal tot op de letter nagegaan. Maar volgens ons zit er een uitstekend evenwicht in en is het absoluut geen lijst met een hoog grotestedengehalte. En ik denk dat het goed is dat u dat voor uzelf nog eens even beoordeelt. We kunnen daar natuurlijk ook nog even een berekeningetje op loslaten, maar het lijkt me eerlijk gezegd niet de goede weg om het met elkaar te gaan bespreken. Maar er moet wel, daar waren we het over eens de vorige keer en dat zijn we nog, een evenwicht zijn in de besteding zonder dat je alles geografisch toedeelt. Dat kan ook weer niet. Maar in Dinkelland moet men kunnen verdedigen wat er aan de hand is. Dat moet in Hellendoorn ook, enzovoort, enzovoort. Dat betekent dat je goede argumenten moet hebben om ergens je centen in te steken. Daar zijn we het over eens. Volgens ons is dit een evenwichtige lijst. We kunnen daar nog wel eens even naar kijken. Maar dat kunt u zelf ook. Als u alle bedragen erachter ook ziet, dan kunt u dat voor u zelf ook beoordelen.

Een tweede punt wat ik wil noemen is dat er geen misverstand moet zijn over de investeringsvolumes. Het idee hier is dat als we € 3,5 miljoen investeren uit de regionale pot we een totale investering van € 22 miljoen genereren. Dat betekent dus niet dat wij in de loop van die jaren die € 22 miljoen moeten volstorten. Dus het is eenmalig € 3,5 miljoen. Dan creëren we daarmee een investeringsvolume in zijn totaliteit van € 22 miljoen. En dat maakt dus ook dat we volgend jaar weer opnieuw kunnen kijken. Nou kan het ook zijn dat er hier en daar investeringen zijn, dat is als ik het goed heb bij deze lijst niet echt aan de orde, die zich over meerdere jaren uitstrekken. Dat zou kunnen. En dan moeten we dat ook gewoon in een meerjarenperspectief beleggen op een heldere manier.

Een ander punt is hiermee denk ik ook al behandeld, namelijk de co-financiering. U krijgt straks een projectenlijst voorgelegd waarbij ook precies is aangegeven wie welk deel van het project betaalt. Dat betekent dat als u ook echt dat oordeel gevraagd wordt, u precies kunt zien hoe die co-financiering in elkaar steekt.

Verder zijn er opmerkingen gemaakt over het onderwerp arbeidsmarkt. Ik denk dat wij ons die ter harte moeten nemen. We moeten kijken op welke wijze we daarmee omgaan om u ook echt een compleet en helder voorstel voor te leggen. Wellicht ook met een aantal activiteiten die ook te maken hebben met een verdere samenbreng van de gemeentelijke inspanningen op dit punt.

Wat denk ik ook verstandig is om te concluderen – een aantal van u hebben dat gezegd – is dat je toch die clusters nog eens even opnieuw zou moeten bekijken. Mijnheer Knol was daar het meest

uitgesproken in. Met name vanuit het perspectief dat misschien ook een aantal kleinere investeringen een aantal ontwikkelingen goed kunnen aanjagen. Mevrouw Van Hees zegt: op een aantal strategische punten die misschien ook te maken hebben met bijvoorbeeld cultuur of cultuurhistorie. Ik denk dat het verstandig is dat wij ons dat advies ter harte nemen. Ik ga ervan uit dat dat in beginsel ook door u allen gedeeld wordt. En dat we er echt ook even goed naar moeten kijken op welke manier dat kan. Verder is het zo: er is net ook iets gezegd over "Twente Paardenland", door verschillenden van u. Het lijkt ons eerlijk gezegd ook logisch dat bijvoorbeeld de commissie onder leiding van de heer Koelewijn daar een rol in vervult om ook partijen bij elkaar te brengen. En om te kijken op welke manier zo'n proces om echt tot een goed projectplan te komen gefaciliteerd kan worden.

Mevrouw VAN HEES: Voorzitter, mag ik daar even kort een interruptie bij plegen? Als het er dan maar niet toe leidt dat bijvoorbeeld Boekelo niet meedoet in die discussie.

De VOORZITTER: Ja, dat is ook zo. Ik begrijp dat punt. Akkoord. Ik denk dat mijnheer Koelewijn daar misschien nog op wil reageren.

Verder komt het organiseren van een luchthavenbijeenkomst niet van Regio Twente. Eerlijk gezegd weet ik het niet eens precies, maar ik ga ervan uit dat die door de Vliegwiellaatschappij Twente georganiseerd is omdat die modellen nu in discussie komen. En bij die discussie worden dus ook de overheden betrokken.

Er is nog een punt wat is aangegeven: let op de uitvoeringsorganisatie. Mevrouw Van Hees heeft dat gedaan. Wij hebben voor wat betreft de Innovatieroute een hele governancestructuur opgezet. Die is ook door u afgeconcludeerd. Als het gaat om deze projecten is het goed om daar nog eens even naar te kijken. En om ook nog eens even echt goed mee te nemen bij de papieren die u krijgt en waarop u straks het totaal beoordeelt. Dat zijn mijn voorlopige conclusies.

Ik weet dat er een paar opmerkingen zijn gemaakt op inhoud: die nemen we keurig mee. We zullen kijken in hoeverre we ook een aantal aanvullende vragen in de stukken nog kunnen verwerken. De heer Koelewijn nog?

De heer KOELEWIJN: Voorzitter, nog een enkele aanvullende opmerking. Vanmorgen hadden wij een vooroverleg voor de eerstvolgende vergadering van de Commissie Landelijke Gemeenten met de waarnemend voorzitter, het secretariaat en ook mijn persoon. Ik had enige voorkennis vanwege mijn lidmaatschap van het Dagelijks Bestuur. Toen hebben wij ook nagedacht over de vraag hoe wij eigenlijk omgaan met de projecten die niet financieel worden gehonoreerd. Wat kunnen we daar met elkaar nog van maken om die toch op enigerlei wijze tot realisering te brengen? Dat heeft bij ons tot de gedachte geleid dat we deze thematiek op de agenda van de Commissie Landelijke Gemeenten zetten. We vragen zo denkkraft van elk lid van die commissie. Om daar in de eerstvolgende vergadering eens over na te denken hoe we tot bundeling, tot clustering kunnen komen. Ervan uitgaande dat het niet op deze agenda komt maar waarbij we toch ambities zien die we ook zouden willen realiseren. Dat kan natuurlijk ook een werkwijze zijn die in de Commissie Netwerkstad een plek zou kunnen krijgen. Want er is natuurlijk een veelheid aan ambities in het dikke boek weergegeven.

Een andere opmerking die ik zou willen maken is dat gedeputeerde Klaasen in ieder geval aanwezig was bij de eerste bespreking rondom dit boekwerk en rondom de keuzes. En een van de thema's die wij daar hebben besproken was: stel de situatie dat wij iets voor de Agenda van Twente niet zouden honoreren; betekent dat dan ook dat het in de ogen van de Provincie ook geen prioriteit meer zou hebben? Hij heeft in die vergadering uitdrukkelijk verklaard dat hij die twee dingen los van elkaar wil zien. Dat vind ik ook terecht. Het zou natuurlijk ook een zeer moeilijke situatie worden dat ook in de optiek van Zwolle er per se eerst iets op de Agenda van Twente zou moeten staan om ook voor subsidiëring vanuit de Provincie in aanmerking te komen. Hij heeft gesteld dat dat niet het geval is. Dus dat maakt het ons ook iets makkelijker om met deze zaken om te gaan.

De VOORZITTER: De heer Loohuis.

De heer LOOHUIS: Dank u wel, voorzitter. Ik voel toch even de neiging om daar waar het Algemeen Bestuur een aantal complimenten richting het Dagelijks Bestuur uitdeelt ook een compliment te maken naar het Algemeen Bestuur. Daar waar ook realiteitszin en realiteitsgehalte de boventoon voert in de richtingondersteuning die wij hebben voorgelegd. Ik doe dat niet voor niks. Omdat wij gisteren in het college, normaal praat je daar niet in de openbaarheid over maar soms kan het best als je het maar in algemeen termen duidt, de grote angst al ervaren dat er heel veel projecten zouden worden ingediend. In ieder geval zijn er vanuit Haaksbergen geen projecten ingediend, zoals ook Tubbergen om dezelfde reden dat niet heeft gedaan. We hebben gezegd: het zal ook niet waar wezen dat we straks in zo'n proces verzeild raken dat iedereen weer voor zijn eigen project gaat. Terwijl we eigenlijk de Twentse schaal en de Twentse uitstraling in de gaten moeten houden van die projecten en de bijdrage die daaraan geleverd wordt. Ik heb toen het college niet de resultaten van het Dagelijks Bestuur van de Regio verteld. Maar gezegd: u hebt de lijst en maak nu eens een keuze als u de Twentse schaal voorop wilt stellen. Het aardige was dat op een klein onderdeel na – goed, het zij zo – het college tot

dezelfde keuze kwam waar het Dagelijks Bestuur toe gekomen is. En ik proef dat ook een beetje in deze vergadering. Ik vind ook dat dat een compliment van onze kant waard is.

De VOORZITTER: Ik wil tot slot nog een opmerking maken en twee vragen aan u stellen. De opmerking is dat ik u net met mijn opmerking op de € 3,5 en de € 22 miljoen niet helemaal op het goede been heb gezet. Ik hoorde al een boel gemurmel hierachter toen ik dat zei. Dus ik heb even mijn licht opgestoken. Voor een deel gaat het om de eerste jaarschijf en een investering waarbij men zegt dat men eigenlijk over meerdere jaarschijven geld nodig heeft. Ik stel u voor dat u die bedragen even vergeet. Het idee is dat wij nu in de komende weken met al die indieners spreken om helemaal scherp te krijgen over welke bedragen het nu gaat. En als wij u vragen om gecommiteerd te raken voor een bedrag in de eerste jaarschijf, dat u dan ook exact weet of het een eenmalig bedrag is of dat het ook nog in de komende jaren tot andere bijdragen leidt. Dus ik nuanceer dat punt even. Vergeet u de bedragen. En het is goed dat ik dit even rechtzet.

Een tweede punt is een vraag. Wij hadden eigenlijk de voorzitter van de externe adviescommissie hier willen hebben om hemzelf aan u te laten vertellen wat zijn bevindingen waren. Dat was niet mogelijk omdat hij niet kon. Maar stelt u er prijs op als we dat de volgende keer wel doen? Het hoeft niet wat ons betreft. We zouden ook een aparte mogelijkheid kunnen creëren voor u om met die commissie te spreken. Als u niet spontaan zegt dat u dat graag wilt, dan doen we het niet. U kunt dat altijd nog een keer herroepen. Oké, dan laten we het zo.

Ten slotte nog het volgende. We hebben een nieuwe voorzitter van de Innovatieroute Twente. Dat was de heer Meijer, dat is nu de heer Kraayeveld. Stelt u er prijs op om een keer met hem kennis te maken? Dat we dat een keer organiseren? Zullen we dat een keer doen? Dan pakken we daar niet een officiële regiораadsvergadering voor. Dan stel ik voor dat we u en uw plaatsvervaarders een keer uitnodigen om met elkaar van gedachten te wisselen. Dan bent u ook vrij om te komen. Akkoord.

Ik dank u wel. Ik dank u ook voor uw aanwezigheid. Wij twijfelden eerst of wij u hiervoor konden laten komen. Maar we hebben het gevoel dat het een erg constructieve avond was. Hartelijk dank en wel thuis!

De voorzitter sluit de vergadering om 21.35 uur.

Vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur d.d.

Secretaris

Voorzitter:

(mevrouw dr. J.M.E. Traag)

(de heer P.E.J. den Oudsten)